

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1141/23
7.6.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Трифуновић Радуловић, председника већа, Јасне Беловић и Весне Филиповић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Биљана Матић, адвокат из Београда, Драгослава Јовановића 7, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Маја Атанасковић, адвокат из Београда, Пешић Трифуна 1/б, ради утврђења и деобе брачне тековине, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 17220/18 од 03.11.2022. године, у седници већа одржаној 07.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 17220/18 од 03.11.2022. године у ставу другом, трећем, четвртм и петом изреке.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 17220/18 од 03.11.2022. године у ставу првом и седмом изреке и предмет се у наведеном делу враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 17220/18 од 03.11.2022. године, ставом првим изреке утврђено је да је тужилац носилац права својине на 1/2 идеалног дела непокретности стана тип ..., број 6, површине 217,64 м², на трећем спрату објекта бр. ..., стамбене зграде у ..., ..., у стамбеном-пословном комплексу "...", саграђеном на катастарским парцелама ..., ..., ..., ..., и ...КО ..., што је тужена дужна трпети да се тужилац у јавне регистре о непокретностима упише као власник са 1/2 идеалних делова наведене непокретности на основу ове пресуде. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац носилац права својине на 1/2 идеалног дела непокретности-пословног простора-три просторије туризма: апартман број зграде .., број улаза ..., број посебног дела ..., укупне површине од 22 м², у..., на првом спрату-ниво ... на ..., који се налази на

катастарској парцели ... уписана у Лист непокретности број ... КО ..., што је тужена дужна трпети да се тужилац на наведеној непокретности упише као власник са 1/2 идеалних делова у јавне регистре о непокретностима. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужилац титулар права својине са 1/2 идеалног дела на покретним стварима и то: пет персијских тепиха (два тепиха доминантно бордо боје приближних димензија 1,2 м x 1,9 м, једном тепиху доминантно плаве боје приближних димензија 2 м x 3 м, једном тепиху доминантно црвене боје приближних димензија 3,5 м x 4 м и једном тепиху доминантно браон боје приближних димензија 0,5 м x 0,9 м; пет лустера од "Мурано" стакла; две кожне фотеле браон боје, приближних димензија 0,5 м x 0,5 м x 1м; правоугаоном трпезаријском столу браон боје са 8 столица, све од пуног дрвета, писаћег стола у дуборезу и малог стола у дуборезу, све од пуног дрвета; комплетној кухињи са уређајима, маском камином - дрвом у дуборезу браон боје, ручни рад приближних димензија 1,2 м x 1,2 м, слици "Фратар" из 1850. године са рамом у боји злата, приближних димензија 15 цм x 20 цм, те шест малих слика са рамовима од слонове кости – минијатуре. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу преда у искључиву државину следеће покретне ствари: слика аутора Louis Gurlita димензија 55 цм x 81,5 цм са рамом боје злата, слику "Јудита са главом Холоферна" са рамом боје злата, две слике аутора Николе Бешевића "Портрет плаве жене" и "Беле руже"; овалну слику, техника на стаклу, поклон тужиочеве баке ВВ (1904 – 1980.), слику "Фламмански мајстор" из 1850. године, са рамом у боји злата, приближних димензија 0,3 м x 0,4 м; слику "Мртва природа" са доминантно браон бојом и браон рамом, приближних димензија 0,8 м x 1,2 м, слику "Пејзаж" са доминантно браон бојом и црним рамом, приближних димензија 0,4 x 0,6 м, намештај познатог светског бренда "Фенди" из "Сафари" колекције: радни кабинет махагони боје димензија 210 x 60 x 60 цм са челичном базом и вратима од абоноса, две лампе махагони боје од абоноса, висине 87 цм, тросед-софа модел "АТПА" комбинација глатке коже кроко принт, боје коњака, два јастука димензија 90 x 90 цм, један од велур коже боје коњака, а други од глатке коже у комбинацији са кроко принтом у боји коњака; намештај познатог светског бренда "Фенди" и то: тросед-софа "Орионе" кожа, кроко принт црвене боје, вазу у облику квадрa пресвучену кожом кроко принта црвене боје, коцкасти кафе сто венге боје димензија 95 x 95 x 21 цм са уметком од коже кроко принт црвене боје; једну витрину од пуног дрвета браон боје са изрезбареним тракастим стаклом на предњој страни приближних димензија 2 м x 2 м из 1930. године, једну витрину од пуног дрвета, браон боје са стаклом на предњој страни приближних димензија 1,8 м x 1,2 м; дрвену кутију са фиоком за књиге и руску икону; берберску столицу са почетка двадестог века са ротирајућим седиштем од ораховог дрвета-антиквитет; четири мале слике са рамом од слонове кости-минијатуре; Bang & Oluffsen HI-FI уређај са звучницима и фрижидер за вино. Ставом петим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име удела у заједничкој имовини и то на име 1/2 идеалних делова моторног путничког возила марке "Subaru", модел Б9, Tribeca 3.6AWD AT BF, година производње 2009., регистарских ознака ..., исплати износ од 4.500,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 01.11.2018. године па до коначне исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се тужена обавезе да тужиоцу на име удела у заједничкој имовини и то на 1/2 идеалних делова горе описаног моторног путничког возила, преко досуђеног износа од 4.500,00 евра, исплати износ од још 1.500,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са припадајућом законском затезном каматом, као неоснован. Ставом седмим

изреке, обавезна је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 469.350,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена побијајући је у ставу првом, другом, трећем, четвртом, петом и седмом изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 386 ЗПП (“Сл. гласник РС”, бр. 72/2011 са изменама и допунама), Апелациони суд изводи закључак да је жалба делимично основана.

У првостепеном поступку у потврђеном делу пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, док се у жалби неосновано указује на повреду из тачке 12 наведене законске одредбе, с обзиром да је изрека пресуде у побијаном делу јасна и у сагласности је са изнетим разлозима који су потпуни и непротивречни.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су живе у ванбрачној заједници од почетка децембра 2003. до септембра 2014. године, а за то време су добили заједничко дете. Тужилац је по занимању ..., а у време трајања ванбрачне заједнице био је ..., био је ангажован као.... Тужена је као ... засновала радни однос на ... после тога је од 1993. до 1994. радила као ..., три године није радила јер је била у другом стању, а од 1997. је прешла да ради у ... и тамо је радила до 2010. године. Парничне странке су најпре живе у стану родитеља тужене на ..., да би заједничким средствима парничних странака од њихових уштеђевина и помоћи породице била купљена 2 стана у улици ... чијом адаптацијом је настао један стан коме је припојен и трећи стан који су у међувремену стекли, па је описани стан продат 10.03.2010. године ГГ овде сведоку, тужиоцевом сину, за укупну купопродајну цену од 200.000,00 евра. Изјавом тужене овереном 10.03.2010. године код Првог основног суда у Београду под Ов.бр. 2663/10 потврђена је предаја износа купопродајне цене за стан у ... од ГГ. Стан у улици ... површине 217,64 м2 купљен је 16.06.2010. године за купопродајну цену од 325.000,00 евра, а уговор је са продавцем закључила тужена и у том стану је остала да живи са децом.

Према исказу тужиоца стан у улици ... парничне странке су купиле тако што је свако од њих уложио по један стан купљен од њихове уштеђевине па су тако направили јединствен простор, који су 2009. године проширили за још један трећи стан, док су стан у улици ... купили 2010. године од новца који су добили продајом стана у улици ... који су продали непосредно пре куповине стана у ... Поред новца који су остварили продајом стана у улици ... тужилац је позајмио 80.000,00 евра од своје сестре ..., а тужена је 50.000,00 евра позајмила од свог оца који је тада продао свој стан и тиме су исплатили стан у ..., а од заједничког новца су средили стан. Стекли су и апартман на ... у ..., површине 22 м2, купљен је на тужиочево име и отплаћен је средствима из кредита током трајања заједнице.

У току трајања заједнице живота парничне странке су стекле покретне ствари, ближе описане у ставу трећем изреке пресуде, као и ауто марке “Subaru”, ближе описан

у ставу петом и шестом изреке, који је након престанка заједнице остао код тужене и продала га је за износ од 9.000,00 евра. Тужилац је када су се усељавали у стан у ..., од сестре добио намештај “Фенди”, односно тај намештај је својина његове сестре која је дата тужиоцу. Сlike “Портрет плаве жене” и “Беле руже”, обе аутора Николе Бешевића, припадале су тужиочевој сестри која их је поклонила тужиоцу. Слика аутора Louis Gurllit и овална слика, техника на стаклу, слика “Јудита са главом Холоферна“, слика “Фламмански мајстор”, слика “Мртва природа”, са доминантно браон бојом и браон рамом и слика „Пејзаж“ са доминантно браон бојом и црним рамом, две витрине од пуног дрвета, дрвена кутија са фиоком за књиге, руска икона, берберска столица са почетка двадестог века са ротирајућим седиштем од ораховог дрвета-антиквитет и четири мале слике са рамом од слонове кости-минијатуре припадале су тужиочевој породици, а тужилац је на поклон добио Bang & Olufsen HI-FI уређај са звучницима и фрижидер за вино.

Према наводима сведока ДД, сестре тужиоца, износ од 80.000,00 евра је позајмила свом брату када су куповали стан у ..., новац му је предала у њеном стану у ..., у кешу, имала је новац јер је од 1970. године живела у Немачкој, а од 2006. борави и у Србији и у Немачкој. Није било разлога да потписују признаницу, он јој је брат, новац јој је вратио на хиљаду начина, практично му је тај новац поклонила. Свом брату је поклонила три колекције намештаја “Фенди”, а што се тиче Louis Gurllita реч је о породичној слици, као што је и слика “Јудите са главом Холоферна”, док је овална слика техника на стаклу слика њихове баке ВВ. Слика “Фламмански мајстор” из 1850. је из њихове куће, слика која је описана као пејзаж доминантне браон боје, црног рама је слика њихове баке, а обе стаклене витрине су припадале њиховој мајци. Што се тиче фиоке и руске иконе и мале слике са рамом у боји слонове кости то је њихов отац који је преминуо 1996.године поклонио тужиоцу, берберску столицу је сведокиња поклонила тужиоцу.

Тужена је са сведоком ЂЂ, као зајмодавцем, у својству зајмопримца потписала Уговор о зајму од 10.06.2010. године према коме је зајмодавац предао 380.000,00 евра зајмопримцу уз обавезу плаћања зајма у року од 10 година, зајмодавац се обавезао плаћати камату на годишњем нивоу од 3% сваког петнаестог у месецу, а као средство обезбеђења предвиђено је, након закључења Уговора о купопродаји са ЕЕ, за стан тип ... бр. 6 на трећем спрату, површине 217,64 м2, који се налази у ... у улици ... у комплексу “...”, конституисање хипотеке у корист зајмодавца. Према Споразуму о регулисању међусобних односа по Уговору о зајму закљученог 19.08.2022. године и овереног код јавног бележника ... под УОП бр. 4630-22 следи да је закључен између ЂЂ, као зајмодавца и овде тужене као зајмопримца, којим се констатује да тужена није вратила позајмљени новац у износу од 380.000,00 евра зајмодавцу, те да је плаћала камату по основу основног уговора са календарском 2018. годином и регулисано је да ће позајмљени новац вратити у 10 једнаких рата тако што ће исплаћивати износ од 38.000,00 евра, најкасније до 19.08.2032. године.

Полазећи од напред утврђеног чињеничног стања, и то да је непокретност у ... стечена у току трајања брачне заједнице парничних странака, чињенице да су обе парничне странке биле запослене и заједнички су учествовале у стицању, првостепени суд изводи закључак да су означене непокретности ближе описане у ставу првом и другом изреке, покретне ствари ближе описане у ставу трећем изреке, као и предметни

ауто (у погледу кога је о захтеву за исплату противвредности одлучено у ставу петом и шестом изреке), стечене заједничким радом у току трајања заједничког живота и да представљају тековину парничних страка са подједнаким уделима, због чега је одлучио као у ставу првом, другом, трећем и петом изреке. Покретне ствари ближе означене у ставу четвртном изреке представљају посебну имовину тужиоца, па је ставом четвртим изреке обавезана тужена да наведене ствари преда тужиоцу. У нежалбеном ставу шестом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за исплату износа од још 1.500,00 евра у динарској противвредности, преко досуђеног износа од 4.500,00 евра у динарској противвредности, на име 1/2 идеалних делова моторног путничког возила марке “Subaru”, модел Б9, Tribeca 3.6AWD AT BF, година производње 2009.године, регистарских ознака ...

Донета одлука је у потврђеном делу резултат правилно утврђеног чињеничног стања које је засновано на правилној оцени изведених доказа, с обзиром да је суд правилном применом члана 8 ЗПП изнео јасне разлоге о томе које чињенице сматра доказаним, појединачно и у међусобној вези. Стога се неосновано у жалби тужене истиче да су разлози због којих је поклоњена вера исказу тужиоца у погледу стицања покретних ствари из става трећег, четвртог и петог изреке, нејасни и противречни садржини записника о суочењу који не садржи описе израза лица, поглед, боју гласа и држање приликом саслушања, односно суочења, а који су садржани у изнетим разлозима.

Према члану 116 став 2 ЗПП записник о главној расправи садржи навођење садржине исказа сведока и странака, док члан 8 истога закона прописује да суд одлучује по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које ће чињенице да узме као доказане. Наведено значи да је суд, поред садржине исказа саслушаних сведока и парничних странака, овлашћен да анализира и израз лица, поглед, боју гласа и држање приликом саслушања односно суочења, док импресије у том погледу није обавезан претходно унети у записник о главној расправи. Жалбени наводи да суд парничне странке лично не познаје и да израз лица, односно њихову боју гласа због тога не може са успехом да оцени, неосновани су с обзиром да суд поседује сазнања о уобичајеним реакцијама просечног човека и да је овлашћен при тој оцени служити се свим знањима и искуствима, посебно из области психологије, логике и етике.

Суд правилно цени као сагласну исказима тужиоца и сведокиње ДД, садржину потврде галерије Антикварнице “Rhino” од 21.07.2003. године, из које произлази да је на лични захтев од АА примљена на рестаурацију слика “Louis Gurllit” без назива и слика непознатог аутора настала у Италији у седамнаестом веку на којој је мотив “Јудите са главном Холоферна”, што супротно наводима тужене, указује да су наведене слике пре заснивања ванбрачне заједнице парничних странака, биле у поседу тужиоца.

Правилно првостепени суд из изведених доказа цени да је поклон у виду “Фенди” намештаја и наведених антиквитета учињен само тужиоцу, а неосновано се у жалби указује на то да суд наведену чињеницу није правилно утврдио јер је узео у обзир само исказ поклонодавца. Наведени закључак суда резултат је, поред убедљивости исказа сведока ДД у погледу исказивања намере даривања своме брату, правилне оцене свих изведених доказа, а посебно исказа тужиоца приликом појашњења

начина на који је наведени намештај доспео до њиховог домаћинства, те од стране првостепеног суда правилно уочене неубедљивости тужене у погледу описа начина стицања појединих покретних ствари из става четвртог изреке.

Неосновано се у жалби тужене оспорава тужиочев правни интерес за утврђење сувласничког права у обиму од 1/2 на непокретности коју представља ... на ..., код чињенице да је наведена имовина стечена радом у току трајања заједнице живота парничних странака. Сагласно одредбама члана 171 став 1, 176 став 2 и 180 став 2 Породичног закона, имовина коју су супружници (и са њима изједначени ванбрачни супружници) стекли радом у току трајања заједнице живота у браку, представља заједничку имовину и да се сматра да је упис извршен на име оба супружника и када је извршен на име само једног од њих, као и да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки. Стога, потреба за отклањањем неизвесности у погледу обима удела у заједничком стицању парничних странака, чини вероватним правни интерес у погледу истицања захтева за утврђење обима удела и од стране супружника на чије име је упис извршен.

Наводи жалбе да је суд утврђивао чињенице из садржине реферата тужбе у предмету Вишег суда у Београду П 1076/14, оцењени су као неосновани. У изнетим разлозима је констатовано стање у поступаку покренутом ради утврђења брачне тековине по тужби тужиље (који је окончан повлачењем тужбе), али побијана одлука у потврђеном делу није заснована на доказима из предметног списка, већ на доказима који су изведени у овом поступку.

Жалбени наводи тужене да се покретне ствари које су предмет тужбеног захтева дуже од три године налазе у њеном поседу, па јој у складу са одредбом члана 185 Породичног закона, припадају у искључиву својину са урачунавањем у њен удео, не утичу на правилност донете одлуке, с обзиром на везаност суда границама истакнутог тужбеног захтева, а тужена у овом поступку тужбени захтев усмерен на урачунавање наведених покретних ствари у њен удео, није истакла.

Остали наводи жалбе који се тичу одлуке из става другог, трећег, четвртог и петог изреке су били предмет оцене, али како нису од значаја за доношење другачије одлуке, нису посебно образлагани.

Међутим, одлука садржана у ставу првом изреке, захваћена је битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на шта се у жалби тужене основано указује, као што због погрешне примене материјалног права у том делу одлучне чињенице нису правилно и потпуно утврђене.

Изнети разлози у погледу стицања стана у улици ... су за сада недовољно јасни. Суд полази од тога да је новац у износу од 200.000 евра (за који износ писани докази указују да је добијен продајом стана у улици ...) искоришћен за куповину дела стана у ... Међутим, за сада се не може прихватити закључак, јер за то нису дати довољни разлози, да је стан у улици ... представљао имовину стечену радом парничних странака у току трајања заједнице, у погледу које важи претпоставка о подједнаким уделима, с обзиром да је тај стан настао од три стана који су сукцесивно стицани, а тужилац је навео да је свако од њих купио по један стан од своје уштеђевине. Остаје нејасно које

су вредности купљених станова, који од тих станова су били предмет купопродаје, те да ли се имовинска вредност у тим оквирима може издвојити у посебну целину неког од супружника. Такође, тужилац је истакао да је трећи стан купила тужена на кредит, али се није изјаснио под којим условима је кредит узет и да ли је отплаћен у току трајања заједнице (односно у ком обиму), док је сведок ГГ говорио о томе да му је отац једну од 3 стамбене јединице на наведеној локацији, поклонито.

Даље, тужилац је говорио о позајмици коју је тужена добила од свог оца јер је у то време он продао стан на ..., а тужена је говорила о стану од 70 м2 који је продат 2006. године и да су одмах потом прешли у стан у улици ... Обе праничне странке су навеле да је стан на ... који је био власништво родитеља тужене продат, међутим није у потпуности расветљено у коју сврху је новац од продаје тога стана утрошен, а уколико је тужена заиста, како то тужилац наводи, позајмила средства од продаје тога стана ради куповине стана у ..., није расправљено и да ли их је вратила у току трајања заједнице.

Тужилац је надаље говорио о позајмици коју је узео од своје сестре ДД, такође ради куповине стана у ..., док је ДД приликом саслушања у својству сведока навела да је свом брату новац за куповину предметног стана практично поклонито. Стога је остало нејасно, а тиме и неутврђено под којим околностима је сведокиња ДД предала тужиоцу новчани износ за куповину предметног стана, посебно јер је сведокиња говорила о предаји новца у готовини, а ако је новац предат да ли је представљао позајмицу учињену парничним странкама ради куповине стана или је представљао поклон учињен за потребе заједнице парничних странака или поклон учињен лично тужиоцу и шта би у том контексту представљали наводи сведокиње да је враћен на хиљаду начина.

Првостепени суд ће у поновном поступку, након што сагласно примедбама из ове одлуке расправи сва спорна питања на основу предложених и приложених доказа, а преваходно довођењем супротстављених навода парничних странака у међусобну везу са осталим изведеним доказима (по потреби и њиховим поновним суочењем на околности о којима чињенице за сада нису потпуно утврђене, а изјаснили су се на различит начин), применом правила о терету доказивања у оквирима прописаним одредабама члана 171 став 1, 176 став 2 и 180 у вези са чланом 191 Породичног закона, поново одлучити о тужбеном захтеву на који се односи укинута део побијане одлуке. Донету одлуку ће засновати на потпуним, јасним и непротивречним разлозима о одлучним чињеницама.

Укинута је и одлука о трошковима поступка с обзиром да зависи од одлуке о главној ствари, а применом члана 165 у вези са чланом 153 ЗПП.

Из изложених разлога, применом члана 390 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке, док је одлука из става другог изреке донета применом члана 391 став 1 и 392 став 2 ЗПП.

Председник већа-судија
Ирена Трифуновић Радуловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић